

С. Л. Шаренко, голова Київського районного суду м. Харкова, суддя, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, заслужений юрист України
ORCID: 0000-0002-2623-1013

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ПРИ ОСКАРЖЕННІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

Постановка проблеми. Здійснення подальшого судового контролю під час досудового розслідування належить до тих питань, яким традиційно приділяють значну увагу як науковці, так і практичні працівники. Це пояснюється кількома чинниками, серед яких недосконалість чинного кримінального процесуального законодавства України, складність нормативних конструкцій, що має безпосередній вплив на їх розуміння правозастосовниками. Відповідно до чинного законодавства наступний судовий контроль має комплексний предмет, який визначається законодавцем відповідно до окремих процесуальних рішень або процесуальних дій, що були прийняті або здійснені під час досудового розслідування. Різновидом предмета судового контролю є повідомлення про підозру, оскарження якого здійснюється в передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК) порядку. Дослідження практики здійснення цього напрямку судового контролю свідчить про відсутність її єдності та сталості, що негативно позначається на рівні правової захищеності особи та ефективності реалізації нормативного механізму оскарження повідомлення про підозру. Це свідчить про актуальність цієї проблеми та перспективність наукового пошуку в напрямі вирішення спірних питань розгляду слідчим суддею скарг на повідомлення про підозру.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У доктрині кримінального процесу проблематика діяльності слідчого судді, зокрема, стосовно розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого і прокурора ґрунтовно розглянута в наукових працях І. В. Гловюк, В. Т. Нора, Д. І. Клепки, Д. Є. Крикливець, А. Р. Туманянц, В. І. Фаринника, Л. В. Удалової, О. Г. Шило та багатьох інших

учених. Зокрема, зазначені науковці приділили увагу дослідженню предмета оскарження під час досудового розслідування, нормативної моделі процедури розгляду слідчим суддею скарг, вимог до рішень слідчого судді, ухвалених за результатами розгляду скарги, а також їх оскарження в апеляційному порядку. Проблема ж оскарження повідомлення про підозру та розгляду цієї скарги слідчим суддею поки що не отримала достатньої наукової розробки. Утім наявні в судовій практиці різні підходи до вирішення окремих питань, що охоплюються її змістом, свідчать про необхідність наукового аналізу цього напрямку судового контролю та напрацювання науково обґрунтованих рекомендацій стосовно його здійснення.

Мета статті – виявити проблеми правозастосування при здійсненні судового контролю під час розгляду слідчим суддею скарги на повідомлення про підозру та запропонувати шляхи їх подолання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Законом України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 р.¹ (набрав чинності з 16 березня 2018 р.) компетенція слідчого судді була розширена за рахунок надання стороні захисту можливості оскарження такого процесуального рішення, як повідомлення про підозру. Зокрема, ч. 1 ст. 303 КПК було доповнено п. 10, відповідно до якого на досудовому прова-

¹ Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : Закон України від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n274> (дата звернення 08.10.2020)

дження може бути оскаржено до слідчого судді «повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру після спливу одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину, але не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду з обвинувальним актом – підозрюваним, його захисником чи законним представником». Таким чином, сторона захисту отримала новий процесуальний інструмент для відстоювання власної позиції, хоча і з певним темпоральним обмеженням, оскільки відповідна скарга може бути подана не раніше спливу загального строку розслідування кримінального правопорушення.

З моменту появи згаданих нововведень минуло вже майже два роки, проте надана законодавцем можливість оскаржувати до слідчого судді повідомлення про підозру і на сьогодні залишається досить дискусійним положенням КПК як із позиції доцільності його запровадження в цілому, так і з погляду на процедури його практичної реалізації зокрема. При цьому діаметрально протилежні позиції досить часто зустрічаються як серед учасників кримінального провадження, які здійснюють різні процесуальні функції, що з огляду на їх часто протилежну спрямованість (ідеться про функції обвинувачення та захисту) в цілому є очікуваним, так і серед представників однієї процесуальної функції, а саме – серед слідчих суддів, які здійснюють судовий контроль за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні.

Тож, констатуємо багатогранність проблематики оскарження повідомлення про підозру, в першу чергу зупинимось на питаннях, що пов'язані із компетенцією слідчого судді.

Першим із таких питань є найбільш загальне – питання щодо того, наскільки доцільним узагалі було розширювати компетенцію слідчого судді, додаючи до його повноважень розгляд скарг на повідомлення слідчого, прокурора про підозру? Постановка питання саме в такому контексті має сенс, зважаючи на той факт, що, як зазначають фахівці, «КПК не забороняє слідчому скласти та повторно вручити аналогічне повідомлення про підозру. Вже склалася практика, коли після скасування підозри слідчий усував недоліки попереднього повідомлення та вручав його особі, а в кращому для захисту випадку – вручав таке саме

повідомлення. Саме тому багато захисників говорили про неефективність оскарження підозри»¹.

Водночас, на наш погляд, сприйняття положення п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК як «мертвої норми» є перебільшенням. Адже постановлення слідчим суддею ухвали про скасування повідомлення про підозру все ж є юридичним фактом, що здатний породити низку процесуальних наслідків (сприятливих, як правило, для сторони захисту). Як визнають самі адвокати, «по-перше, втрата статусу підозрюваного відкриває можливість скасувати запобіжний захід (тримання під вартою, домашній арешт) і заходи забезпечення кримінального провадження (арешт майна, відсторонення від посади) (адже може йтися про скасування не лише запобіжних заходів, а й інших заходів забезпечення кримінального провадження). По-друге, скасування підозри істотно зміцнює позицію захисту під час розгляду кримінального провадження по суті. Відсутність підозри може вплинути на внутрішнє переконання судді: якщо підозра була необґрунтованою під час досудового розслідування, то чи усунуті порушення, які були підставою для скасування підозри раніше?»². Також додамо, що, по-третє, факт скасування підозри може вплинути й на допустимість окремих доказів. Зокрема, йдеться про докази, що були отримані під час проведення слідчих дій із підозрюваним, повідомлення про підозру щодо якого в подальшому було визнано слідчим суддею незаконним та скасовано. І нарешті, по-четверте, Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»³ передбачає можливість отримання особою відшкодування за шкоду, завдану фактом незаконного повідомлення про підозру (ст. 1).

Зважаючи на вказане, твердження про те, що скасування повідомлення про підозру слідчим суддею є неефективним процесуальним інстру-

¹ Никифоров Д, «Чи завжди адвокату варто спростувати те, що слідчий закидає його клієнтові?» (2019) 15 (1417) Закон і бізнес <https://zib.com.ua/ua/137331-praktika-skasuvannya_pidozri_advokati_chekayut_uzagalnennya_.html> (дата звернення 08.10.2020)

² Никифоров Д

³ Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду : Закон України від 1 грудня 1994 р. №266/94-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 08.10.2020).

ментом, не має під собою переконливого підґрунтя і заслуговує на критичну оцінку.

Другим питанням, що безпосередньо пов'язане із проблематикою визначення компетенції слідчого судді при оскарженні повідомлення слідчого, прокурора про підозру, є встановлення предмета дослідження слідчого судді під час розгляду такого роду скарг. Відмітимо, що на цьому питанні вже фокусували свою увагу окремі дослідники, що надало їм можливість висловити таке переконання: «законодавець не вказав, що саме має бути предметом судового дослідження при розгляді скарги на повідомлення про підозру. Натепер при розгляді скарги на повідомлення про підозру в судовій практиці можна виділити два напрями: 1) оцінку слідчим суддею обґрунтованості підозри та форми і змісту документа – повідомлення про підозру, а також порядку повідомлення про підозру; 2) оцінку слідчим суддею лише форми та змісту документа – повідомлення про підозру, а також порядку повідомлення про підозру. Більш поширеним є якраз другий підхід»¹. Цілком розділяючи наведену позицію в частині твердження, відповідно до якого «законодавець не вказав, що саме має бути предметом судового дослідження при розгляді скарги на повідомлення про підозру», маємо зробити деякі уточнення стосовно напрямів судової практики із цього питання.

На наш погляд, на сьогодні в судовій практиці вже не стоїть питання про те, чи повинен слідчий суддя оцінити виключно процедурні моменти (зміст, форму повідомлення про підозру як документа та дотримання порядку його вручення, а також роз'яснення суті підозри та процесуальних прав підозрюваного), чи й звернути увагу на обґрунтованість самої підозри. У цьому контексті показово, що й у прикладах із вищевказаної праці, які автори наводять для демонстрації другого (формального) підходу, суди, можливо у меншій мірі, але все ж торкаються питання обґрунтованості підозри, зокрема, в контексті достатності доказів (на що вказують й автори праці, про яку йдеться), оскільки в переважній більшості судових рішень як першої, так і апеляційної інстанцій (прикладі будуть наведені далі) слідчі судді (судові колегії

апеляційних судів) не обмежуються виключно формальними моментами, а й звертаються до аналізу питання обґрунтованості підозри, зокрема, в контексті достатності доказів. При цьому такий підхід виглядає досить логічним, зважаючи на те, що доволі складно оцінити законність повідомлення про підозру, не оцінюючи разом із цим наявність законних підстав для прийняття цього процесуального рішення. Водночас однією із передбачених законом (й при цьому найпоширенішою на практиці) підстав для повідомлення особі про підозру є «наявність *достатніх доказів* (курсив наш. – С. III.) для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення» (п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК).

Сприйняття зазначеного нормативного положення певною мірою ускладнюється тим фактом, що достатність доказів не є їх ізольованою властивістю, а значною мірою залежить від таких параметрів, як належність, допустимість, достовірність доказів. Адже, за загальним правилом, за кількісним параметром (тобто на предмет достатності) можуть оцінюватися докази, що витримали перевірку за якісними параметрами (тобто на предмет належності, допустимості та достовірності). Водночас, якщо слідувати такій логіці під час розгляду слідчим суддею скарги на повідомлення про підозру (без застережень щодо специфіки стандартів доказування на різних стадіях кримінального провадження), то судово-контрольне провадження по суті перетвориться на розгляд справи по суті, тобто буде являти собою певний аналог судового розгляду. Таке сприйняття цієї процесуальної ситуації на практиці доволі часто призводить до появи правильних за своєю суттю, проте суперечливих у частині мотивування рішень. Як приклад, звернемося до мотивувальної частини ухвали слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми, де вказано про таке: «Перевірка повідомлення про підозру з точки зору обґрунтованості підозри з врахуванням положень ст. 17 КПК України не входить до предмета розгляду, який здійснюється слідчим суддею відповідно до положень ст. 303 ч. 1 п. 10 КПК України на стадії досудового розслідування, а може бути лише предметом безпосереднього судового розгляду кримінального провадження судом, оскільки на стадії досудового розслідування слідчий суддя *не уповноважений вдаватись до оцінки отриманих слідством доказів* (курсив наш. – С. III.) та порядку їх отримання, давати оцінку зібраним доказам з точки зору їх

¹ Глобук І, Жовтан Ю, Пономаренко Д 'Перевірка слідчим суддею обґрунтованості підозри як засіб протидії необґрунтованому кримінальному переслідуванню' (2020) <<https://unba.org.ua/publications/5251-perevirka-slidchim-suddeyu-obuntovanosti-pidozri-yak-zasib-protidii-neobuntovanomu-kriminal-nomu-peresliduvannyu.html>> (дата звернення 08.10.2020)

допустимості, а без такої оцінки висновок щодо обґрунтованості повідомленої особі підозри є неможливим. ... На стадії досудового розслідування слідчий суддя може, враховуючи правову позицію ЄСПЛ щодо визначення поняття «обґрунтована підозра» як існування фактів або інформації, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа, про яку йдеться, могла вчинити правопорушення (п. 175 Рішення в справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21.07.2011), *оцінити лише достатність зібраних доказів* (курсив наш. – С. Ш.) для підозри певної особи у вчиненні кримінального правопорушення, не вдаючись до їх оцінки як допустимих»¹. Як бачимо, спроба слідчого судді подолати «юридичний когнітивний дисонанс», який полягає у потребі оцінити обґрунтованість підозри, не торкаючись при цьому оцінки доказів, призводить до того, що, констатує відсутність повноважень на оцінку доказів, слідчий суддя все ж визнає за собою право «оцінити лише достатність зібраних доказів».

На наше переконання, проблема вищеприписаного «когнітивного дисонансу» вирішується за умови сприйняття цієї процесуальної ситуації через призму такого поняття, як «стандарт доказування». Стандарти доказування – це певні умовні взірці, орієнтири, оптимальні рівні вимог, що свідчать про достатність знань (як в об'єктивному (певна сукупність доказової інформації), так і в суб'єктивному (певний рівень переконаності) аспектах) для прийняття відповідного процесуального рішення². У цьому контексті вбачається, що на сьогодні слід визнавати правильною практику тих слідчих суддів (та апеляційних судів), які при розгляді скарги на повідомлення про підозру чітко розмежовують два принципово різні стандарти доказування: «обґрунтована підозра» (діє на стадії досудового розслідування) та «поза розумним сумнівом» (діє на стадії судового розгляду). Як абсолютно правильно зазначається в окремих наукових джерелах, «слідчий суддя в жодному випадку не повинен встановлювати причетність особи поза розумним сумнівом, утім обґрунтована

підозра має підтверджуватися конкретними фактами та обставинами, що можуть переконати об'єктивного спостерігача, тобто непрофесіонала у сфері права, в існуванні зв'язку між діями особи та подією. Такі фактичні обставини повинні бути чіткими та зрозумілими і знайти своє відображення у відповідному рішенні компетентного органу»³. Як позитивний момент слід відмітити, що такий підхід також можна зустріти і в судовій практиці. Так, Одеський апеляційний суд, залишаючи в силі ухвалу слідчого судді, у мотивувальній частині рішення вказав про таке: «Системний аналіз положень статей 276–278 КПК України вказує на те, що при розгляді скарги на рішення слідчого про підозру слідчий суддя має з'ясувати виконання слідчим положень кримінального процесуального закону в частині дотримання порядку повідомлення про підозру та наявності на день повідомлення про підозру *достатніх доказів для підозри особи* (курсив наш. – С. Ш.). ... Також слідчий суддя, керуючись при цьому висновками ЄСПЛ у справах «Нечипорук, Йонкало проти України» № 42310/04 від 21 квітня 2011 р., «Мюррей проти Сполученого Королівства» № 14310/88 від 28 жовтня 1994 р., де зазначено, що обґрунтована підозра означає, що існують факти або інформація, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа, про яку йдеться, могла вчинити це правопорушення; що вимога розумної підозри передбачає наявність доказів, які об'єктивно пов'язують підозрюваного з певним злочином; що ці докази не повинні бути достатніми, щоб забезпечити засудження, але мають бути достатніми, щоб виправдати подальше розслідування або висунення обвинувачення, дійшов висновку, що в наданих на дослідження матеріалах кримінального провадження наявні докази, які і стали приводом для припущення про вчинення конкретною особою злочину, передбаченого ч. 3 ст. 229 КК України. При цьому апеляційний суд зазначає, що обставини здійснення підозрюваним конкретних дій та доведеність його вини потребують перевірки та оцінки в сукупності з іншими доказами у кримінальному провадженні під час судового розгляду. Апеляційний суд звертає увагу, що слідчий суддя

¹ Ухвала слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 02 квітня 2020 р. у справі № 591/7348/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88565084> (дата звернення 08.10.2020).

² Капліна О, Шило О (ред) *Кримінальний процес: підручник* (Право, 2018) 153.

³ Гловюк І, Степаненко А, «Стандарт доказування «обґрунтована підозра» у кримінальному провадженні» (2018) 1 (20) 19.

на етапі досудового розслідування не вправі вирішувати ті питання, які повинен вирішувати суд під час розгляду кримінального провадження по суті, зокрема, оцінювати докази з точки зору їх належності, допустимості, достовірності та достатності для визнання особи винною чи невинною в учиненні злочину (курсив наш. – С. Ш.), та за якою нормою закону про кримінальну відповідальність ця особа підлягає відповідальності¹.

У контексті розглядуваного питання необхідно також зупинитися на дослідженні ще одного спірного моменту, який неоднозначно вирішується в судовій практиці. Як зазначалось, оскарження повідомлення про підозру може відбутися не раніше спливу загального строку досудового розслідування (один місяць з дня повідомлення про підозру для проступків і два місяці для злочинів). Тож, зрозуміло, що на момент розгляду слідчим суддею скарги на повідомлення про підозру сторона обвинувачення має значно більшу кількість доказів порівняно з моментом повідомлення про підозру. При цьому частину (подекуди більшу) із цих доказів зібрано вже після повідомлення про підозру. Отже, постає запитання: чи повинен слідчий суддя, оцінюючи обґрунтованість підозри, враховувати докази вини особи, які були зібрані після повідомлення про підозру? Судова практика із цього питання знову ж таки свідчить про наявність діаметрально протилежних підходів. Так, одні слідчі судді, скасовуючи повідомлення про підозру, обґрунтовують своє рішення тим, що «під час досудового розслідування, як до пред'явлення підозри, так і після пред'явлення підозри (курсив наш. – С. Ш.), не надано беззаперечних доказів про те, що злочин було вчинено за попередньою змовою групою осіб, та того, що саме певна особа є пособником скоєння цього кримінального правопорушення»². Інші ж (зокрема, й судді окремих апеляційних судів) виходять із того, що «слідчий суддя має з'ясувати... наявність на день повідомлення про підозру (курсив наш. – С. Ш.) достатніх доказів для підозри особи»³.

¹ Ухвала Одеського апеляційного суду від 13.02.2020 р. у справі № 521/203/20 1-кк/521/312/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87702174> (дата звернення 08.10.2020).

² Ухвала слідчого судді Краматорського міського суду Донецької обл. від 05 червня 2020 р. у справі № 234/12283/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89707902> (дата звернення 08.10.2020).

³ Ухвала Одеського апеляційного суду від 13.02.2020 р. у справі № 521/203/20 1-кк/521/312/20. URL:

Аналізуючи наведені підходи суддів з метою формулювання власної позиції з предмета розгляду, слід, як видається, виходити із таких відправних положень: а) слідчий суддя розглядає скаргу на процесуальне рішення, підставою для прийняття якого є наявність певної сукупності доказів, які саме на момент прийняття рішення здатні забезпечити дотримання стандарту переконання «обґрунтована підозра»; б) усі інші докази, що були здобуті пізніше, на момент прийняття рішення не існували, а відтак, не могли впливати на переконання слідчого, прокурора про те, що підозра є обґрунтованою. Відповідно вони й не мають значення для оцінки законності прийнятого рішення. Тож, на наш погляд, юридично коректним є саме другий підхід, що передбачає оцінку обґрунтованості підозри, виходячи із тієї інформації, яка була в наявності у сторони обвинувачення на момент здійснення повідомлення про підозру.

Висновки. Вищевикладене дає можливість сформулювати такі положення, що мають важливе значення для формування теоретичного уявлення стосовно здійснення наступного судового контролю під час розгляду слідчим суддею скарг на повідомлення про підозру, а також формування єдиної правозастосовної практики.

1. Розгляд скарги на повідомлення слідчого, прокурора про підозру передбачає оцінку слідчим суддею не лише форми, змісту та процедури повідомлення про підозру, а й наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення як законної підстави для повідомлення про підозру.

2. Під час розгляду скарги на повідомлення про підозру слідчий суддя має чітко розмежовувати два принципово різні стандарти доказування – «обґрунтована підозра» та «поза розумним сумнівом».

3. Слідчий суддя має перевірити, чи існували на момент повідомлення про підозру факти або інформація, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа може бути причетна до вчинення кримінального правопорушення, але не уповноважений оцінювати докази на предмет їх належності, допустимості, достовірності та достатності для визнання особи винною чи невинною у вчиненні злочину поза розумним сумнівом.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/87702174> (дата звернення 08.10.2020).

REFERENCES

*List of legal documents***Legislation**

1. Pro vnesennia zmin do Hospodarskoho protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Tsyvilnogo protsesualnogo kodeksu Ukrainy, Kodeksu administratyvnoho sudochynstva Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv : Zakon Ukrainy vid 3 zhovtnia 2017 r. №2147-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19#n274> (in Ukrainian).
2. Pro poriadok vidshkoduvannia shkody, zavdanoi hromadianynovi nezakonnymy diiamy orhaniv, shcho zdiisniuiut operatyvno-rozshukovu diialnist, orhaniv dosudovoho rozsliduvannia, prokuratury i sudu : Zakon Ukrainy vid 1 hrudnia 1994 r. №266/94-VR URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text> (in Ukrainian).

Cases

3. Ukhvala Odeskoho apeliatsiinoho sudu vid 13.02.2020 r. u spravi № 521/203/20 1-ks/521/312/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87702174> (in Ukrainian).
4. Ukhvala slidchoho suddi Zarichnogo raionnogo sudu m. Sumy vid 02 kvitnia 2020 r. u spravi №591/7348/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88565084> (in Ukrainian).
5. Ukhvala slidchoho suddi Kramatorskoho miskoho sudu Donetskoi obl. vid 05 chervnia 2020 r. u spravi №234/12283/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/89707902> (in Ukrainian).

Bibliography**Edited books**

1. Kaplina O, Shylo O (red) *Kryminalnyi protses: pidruchnyk* [Criminal proceedings: a textbook] (Pravo, 2018) 584 (in Ukrainian).

Journal articles

2. Hloviuk I, Zhovtan Yu, Ponomarenko D. *Perevirka slidchym suddeiu obgruntovanosti pidozry yak zasib protydii neobgruntovanomu kryminalnomu peresliduvanniu* [Examination by the investigating judge of the validity of the suspicion as a means of counteracting unjustified criminal prosecution] (2020) <<https://unba.org.ua/publications/5251-perevirka-slidchym-suddeiu-obuntovanosti-pidozri-yak-zasib-protidii-neobuntovanomu-kriminal-nomu-peresliduvannyu.html>> (in Ukrainian).
3. Hloviuk I, Stepanenko A, 'Standart dokazuvannia "obgruntovana pidozra" u kryminalnomu provadzhenni' [Standard of proof "reasonable suspicion" in criminal proceedings] (2018) 1 (20) 13 (in Ukrainian).
4. Nykyforov D, 'Chy zavzhdy advokatovi varto sprostovuvaty te, shcho slidchyi zakydaie yoho kliientovi?' [Should a lawyer always deny that an investigator blames his client?] (2019) 15 (1417) *Zakon i biznes* <https://zib.com.ua/ua/137331-praktika_skasuvannya_pidozri_advokati_chekayut_uzagalnennya_.html> data zvernennia 08 Zhovtnia 2020 (in Ukrainian).

**Шаренко С. Л. Проблемні питання здійснення судового контролю
при оскарженні повідомлення про підозру**

Статтю присвячено розгляду актуальних питань здійснення слідчим суддею наступного судового контролю під час розгляду скарги на повідомлення про підозру. Дослідженню конкретних питань, що виникають під час розгляду слідчим суддею скарги на повідомлення про підозру, передуює аналіз проблеми ефективності механізму оскарження повідомлення про підозру. Окрему увагу автора приділено встановленню предмета дослідження слідчого судді під час розгляду скарг на повідомлення про підозру, у зв'язку з чим проаналізовано наявні в судовій практиці підходи до вирішення цього питання. При цьому обстоюється твердження про те, що, оцінюючи зміст підозри, слідчий суддя має виходити із стандарту доказування «обгрунтована підозра». Предмет наукового пошуку автора включає також і проблему оцінки слідчим суддею доказів, які здатні підтвердити обгрунтованість підозри. У цьому контексті зазначається, що оцінка обгрунтованості підозри має здійснюватися, виходячи з тієї інформації, яка була в наявності у сторони обвинувачення на момент здійснення повідомлення про підозру.

Ключові слова: *слідчий суддя, компетенція слідчого судді, судовий контроль, повідомлення про підозру, оскарження, стандарти доказування.*

Шаренко С. Л. Проблемные вопросы осуществления судебного контроля при обжаловании уведомления о подозрении

Статья посвящена рассмотрению актуальных вопросов осуществления следственным судьей последующего судебного контроля во время рассмотрения жалобы на уведомление о подозрении. Исследованию конкретных вопросов, которые возникают в ходе судебно-контрольного производства по жалобе на уведомление о подозрении, предшествует анализ автором проблемы эффективности механизма обжалования уведомления о подозрении, поскольку в доктрине уголовного процесса на сегодняшний день представлены диаметрально противоположные точки зрения о целесообразности введения законодателем института обжалования уведомления о подозрении. При этом под сомнение ставится как целесообразность оценки следственным судьей доказательств обвинения (подозрения) на данном этапе уголовного производства, так и в целом процедура обжалования уведомления о подозрении, поскольку после его отмены следственным судьей сторона обвинения может снова уведомить лицо о подозрении в совершении уголовного правонарушения. Отдельное внимание автора посвящено определению предмета исследования следственного судьи во время рассмотрения жалобы на уведомление о подозрении, в связи с чем проанализированы представленные в судебной практике подходы к разрешению данного вопроса. При этом автором отстаивается мнение о том, что, оценивая содержание подозрения, следственный судья не может избежать оценки доказательств, на которых основывается подозрение, и должен исходить при такой оценке из стандарта доказывания «обоснованное подозрение». Предмет научного поиска автора включает также и проблему оценки следственным судьей доказательств, которые подтверждают обоснованность подозрения. В этом контексте отмечается, что оценка обоснованности подозрения должна осуществляться, исходя из той информации, которая имелась в наличии у стороны обвинения на момент осуществления уведомления о подозрении. Именно эта совокупность доказательств оценивается следственным судьей с точки зрения достаточности для обоснования подозрения.

Ключевые слова: следственный судья, компетенция следственного судьи, судебный контроль, уведомление о подозрении, обжалование, стандарты доказывания.

Scharenko S. L. Problematic issues of judicial control when appealing a notice of suspicion

The article is devoted to the consideration of topical issues make of the following judicial control make by the investigating judge during the consideration of the complaint against the notice of suspicion. Research of specific issues that arise during the consideration of the complaint against the notice of suspicion by the investigating judge, preceded by an analysis of the problem of the effectiveness of the mechanism for appealing the report of suspicion. At the same time, it casts doubt on both the expediency of an assessment by the investigating judge of the evidence of the prosecution (suspicion) at this stage of criminal proceedings, and, in general, the procedure for appealing a notification of suspicion, since after it is canceled by the investigating judge, the prosecution may again notify the person of the suspicion of a criminal offense. The author pays separate attention to establishing the subject of the investigating judge's research during the consideration of the complaint against the notice of suspicion, in this regard, the existing approaches to resolving this issue in case law are analyzed. Herewith the are defending assertion about that assessing the content of the suspicion, the investigating judge must proceed from the standard of proof `reasonable suspicion`. The subject of author's scientific research also includes the problem of the investigating judge's assessment of evidence that can confirm the validity of the suspicion. In this context it is noted, that the assessment of the validity of the suspicion should be carried out from that information, which was available to the prosecution at the time of implementation the notification of suspicion. Exactly this body of evidence is assessed by the investigating judge in terms of sufficiency to substantiate a suspicion.

Keywords: the investigating judge, competence of the investigating judge, judicial control, notification of suspicion, appeal, standards of proof.